

Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Školský zákon zakotvuje princip práva na individuální přístup k žákovi a zároveň ukládá brát ohled na vzdělávací potřeby jednotlivců. Vyhláška č. 73/2005 Sb.o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných stanoví podmínky pro všestranný rozvoj nadaných žáků. Potřeba péče o nadané žáky je předmětem zájmu našeho školství.

Nadaní a mimořádně nadaní žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na které je nutné navazovat a vytvářet pro ně vhodné podmínky. Jejich schopnosti dosahují nad rámec běžného průměru. Mimořádně nadaný žák může disponovat jedním, ale i několika druhy nadání.

Specifika mimořádně nadaných žáků –

- žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky
- může mít problematický přístup k pravidlům školní práce
- mívá tendenci vytvářet si vlastní pravidla
- mají sklon k perfekcionismu
- způsob komunikace s učiteli může být kontroverzní
- vlastní pracovní tempo
- vytvářejí vlastní způsoby řešení úkolů, které umožňují kreativitu
- neradi spolupracují v kolektivu, ve skupině
- rychle se orientují v učebních postupech
- rádi řeší problémové úlohy
- žáci s pohybovým nadáním často přeceňují své vlastní schopnosti
- dobře se koncentrují
- mají dobrou paměť
- hledají a nacházejí kreativní postupy
- v předmětech, které reprezentují nadání žáka, mají zvýšenou motivaci k rozšiřování základního učiva
- mají zvýšenou potřebu projevit a uplatnit své znalosti a dovednosti ve školním prostředí

Pro práci s nadanými a mimořádně nadanými žáky je potřeba vnímat jejich specifika. Při jejich vzdělávání musí způsob výuky vycházet z principů individualizace a vnitřní diferenciaci.

- 1 – individuální vzdělávací plán a jeho pravidelná evaluace
- 2 – doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu
- 4 – vnitřní diferenciaci v některých předmětech
- 5 – zadávání specifických úkolů
- 6 – zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů
- 7 – podporovat účast žáka v různých soutěžích, olympiádách
- 8 – případné souběžné studium nadaného žáka ve vybraných předmětech ve vyšší třídě
- 9 – komunikovat s rodiči nadaných žáků
- 10 – péče o specifické potřeby nadaných žáků i v oblasti sociální a emocionální

Pravidla pro práci s nadanými žáky v běžné třídě –

- učitel ví, co žák zná a dá mu to najevo
- nenutí ho opakovat základní úroveň učiva jen proto, že ji právě probírá se třídou
- místo práce na základní úrovni poskytne mu příležitost činnosti na složitější úrovni
- při přípravě projektů zjišťuje jejich zájmy a bere je v úvahu
- dovolí mu postupovat rychleji, než postupují ostatní žáci
- poskytne žákovi určitou volnost při nakládání s „ušetřeným“ časem
- umožní žákovi možnost vlastního objevování a učit se netradičními metodami, pokud jsou účinné